

Antropologija SZ i NZ
Merlin; amdg.ffdi.hr

Iz3101:

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Srijedom od 8:15,

FFDI/FFRZ – dvorana 2

ISVU: 95662, ECTS 3

N. Bilić, *Biblijska antropologija* (EPUB)

Metoda

- **Hermeneutika biblijskih tekstova**
  - Paziti na kontekst
  - Čovjek u 'kolektivu'
- **Istraživanje literature, npr.**
  - B. Lujčić, *Isusova otvorena antropologija*
  - Hans Walter Wolf, *Anthropologie des Alten Testaments*
    - knjige i članci
- **Rasprava**

- **Osobni studij i izlaganje**
- **Najviše likovi**
  - osobna povijest
- **Što je *antropologija*?**
  - Osobitosti biblijske...

Osnove biblijske antropologije

- ❑ Cjelovito poimanje čovjeka
- **נֶפֶשׁ** *néfeš*, **ψυχή**
  - duša, život (ždrijelo, čežnja)
  - ❑ **Žeđa duša moja (Ps 63,2)**
  - ❑ **Traže da mi život oduzmu (1 Kr 19,10.14)**
  - ❑ **Dobar pastir život svoj polaže za ovce (Iv 10,11)**
- **בָּשָׂר** *bašar*, **σάρξ** [sarks]
  - meso, (smrtno) tijelo
  - ❑ **Mojsijeva ruka opet kao *tijelo* (Izl 4,7)**
  - ❑ **ruke moje i noge! ...duh nema *tijela* (Lk 24,39)**
    - **SAVEZ između mene i svakoga *tijela* (Post 9,17)**
    - **Riječ je *tijelom* postala (Iv 1,14)**

Tician, Sv. Sebastian

Adam = Čovjek

- ❑ *Od čega* (Post 2,7)?
- **prah + dah**
- אדם *'ādām* (Post 2,7 אדמה *'adāmâ*)
- **zemljan, zemaljski**
- = עפר מן האדמה *'āfār mîn ha'adāmâ*
- **“prah od zemlje”**
  - ❑ koji prima
- נשמת חיים *nišmat hajjîm*
- **“dah života” od Boga**

Ujedinjeni elementi

- 1. לב *leb* – καρδία
- srce: spoznaja, izvor riječi (=glava)
  - Zakon upisan u srce (Jr 31,33)
  - Novo srce (Ez 18,31; 36,26)
- 2. כליה *kiljâ* – νεφρός
- bubreg – osjećaj, volja, odluka (= srce)
  - “Ti si moje stvorio bubrege” (Ps 139,13)
- 3. יד *jad* – ruka = vlast, sila
- 4. cjelovit angažman: Ljubi Boga (Pnz 6,5)
  - Srcem – dušom – snagom
  - + διάνοια (um Mt 22,37; Mk 12,30; Lk 10,27)
  - istražuje ♥ i bubrege: Ps 7,10; 26,2; Jr 11,20; 17,10; Otk 2,23

Božji povjerenik

- Isus je dobro znao (Iv 2,25)
  - **Odakle:** stvorenje (Post 1s),
  - ברא (3x v27; 3x 5,1s; 6,7)
  - Kao za svemir (1,1.21; 2,3s)
    - u Post ברא ukupno 11x
  - **Kada?** usp. 1,24
  - 6. dan (bića na kopnu)
    - Unutar kozmosa
    - “djelo dovršeno” (2,2);
    - “veoma dobro” (1,31)
  - “načinimo!” (1,26)
  - automotivacija
- **Zašto?**
  - רדה *radâ* – gospodariti (Post 1,26.28) ⇔ משל *mašal* (16s)
  - = עבד *'abad* (Post 2,5.15) obrađivati, opsluživati;
  - שמר *šāmar* (2,15) čuvati, obdržavati
  - napunite zemlju (1,28) ⇔
  - napunite vode morske (22)

Slika Božja - *jedina*

- צלם אלהים (Post 1,27; 9,6)
  - ⇔ “Ne pravi sebi lika!” (Izl 20,4)
  - “Bogu Božje” (Mk 12,17)
  - Bliskost u Post 5,3?
- Dijete roditelju
- Zajedništvo: načini*mo*! 1,26
  - → stvori *ih* v27
  - Nije dobro da je sam (2,18)
- קרא *qārá'* prozvati:
  - 2,19; 3,20 (usp. 1,5.8.10)
  - sve životinje; Eva
  - dan, noć (1,5); nebo (8); zemlja, more (10)
- Čovjek u Post 1,28; 5,2; 9,1
- Blagoslovljen
- “Ti ćeš biti blagoslov” (12,2)
  - Abraham
- Melkisedek blagoslivlja (14,19)

Plodnost

- ❑ Prva zapovijed u Post 1,28: = blagoslov
- Budite plodni i rastite!
- פרי (*p^eri*) plod; רב (*rab*) puno, veliko
  - ❑ U Post 9,1; 35,11:
- Noa – množina (9,1)
- Jakov – u jednini (35,11)
  - ❑ Metoda u Iv 15,5?
- *Tko ostaje u meni, taj donosi mnogo roda (Iv 15,5)*
  - ❑ Slika iz prirode:
- Loza na trsu (15,5)
  - ❑ Otac: čisti lozu (15,2) – čovjek objekt djelovanja Očeva

---

Obilat rod

- ❑ Krist o svrsi izabranja u Iv 15,16:
- Izabrao sam vas – da plod donosite... (15,16)
- Plod koji ostaje
  - ❑ Obilat rod u 12,24?
- Pšenično zrno
  - ❑ Rast: Ef 4,13
- Savršen čovjek (Ef 4,13):
- uzrast punine Kristove (Ef 4,13)
  - ❑ Slika Božja u Iv 15,4s:
- Ja u vama (4)/ ja u njemu (5)

Adam – lik

- progovara (Post 2,23)
- u susretu s drugom osobom
  - איש \ אשה: on / ona (2,23)
  - Zajedno u 3,6.7.8?
- jedu (6), spoznaju izloženost (7), skrivaju se (8)
  - čovjek progovara Bogu (3,10)
- “Pobojah se” (3,10) – poslije grijeha
- Nije slušao Božji glas (3,17)
- → *narušen odnos prema Bogu*
  - zemlja prokleta zbog čovjeka (17)
- → *narušen međusobni odnos (3,12):*
- Okrivljuje ženu; ne razgovaraju

Nov početak

- *Djelovanje čovjeka u Post 3,20:*
- **daje ime (!) (Post 3,20)**
  - *Božji postupak u 3,21:*
- **Daje zaštitu čovjeku: odijelo (21)**
  - **Plodovi: Još sinova i kćeri (5,4)**
  - **Umire u starosti (5,5)**
  - *Novozavjetna perspektiva:*
- **Tko vidi mene, vidi Oca (Iv 14,9)**
  - *← Lijek za poremećen odnos prema Bogu (Post 3,10.17)*
- **Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio (Iv 15,12)**
  - *← Lijek za poremećen odnos prema čovjeku (Post 3,12)*

